

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม

ADMINISTRATOR'S COMPETENCIES AFFECTING EFFECTIVENESS OF
SCHOOLS UNDER THE NAKHON PATHOM SECONDARY
EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 9

ปวีณา รอดเจริญ / PAWEENA ROTCHAROEN ¹

พรศักดิ์ สุจริตรักษ์ / PHORNSAK SUCHARITRAK ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา และ 3) สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม จำนวน 313 คน ซึ่งได้มาโดยการวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณแบบตามลำดับขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและจำแนกรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสื่อสารและการจูงใจ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการบริการที่ดี
2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและจำแนกรายด้าน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความพึงพอใจในการทำงาน ด้านความมุ่งมั่นในชีวิต ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านความสามารถในการปรับตัว

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Email: p_o_r_18@hotmail.com

² อาจารย์ ดร.พรศักดิ์ สุจริตรักษ์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, อาจารย์ที่ปรึกษา

3. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถอธิบาย ความแปรปรวนของประสิทธิผลองค์การได้ร้อยละ 53.20 มีตัวแปรที่สามารถทำนายประสิทธิผลของ สถานศึกษาคือ การมีวิสัยทัศน์ การพัฒนาตนเอง การบริการที่ดี การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การคิดวิเคราะห์ และการมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยสามารถเขียนสมการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ คือ $Y_{tot} = 1.919 + 0.128(X_8) + 0.359(X_3) - 0.186(X_2) + 0.299(X_7) - 0.167(X_5) + 0.121(X_1)$

คำสำคัญ: สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา, ประสิทธิผลของสถานศึกษา

ABSTRACT

The purposes of this research were to study: 1) the school administrator's competencies, 2) the effectiveness of school, and 3) the administrator's competencies affecting the effectiveness of schools under the Nakhon Pathom Secondary Education Service Area Office 9. The sample was 313 school administrators and teachers who worked in the schools under the Nakhon Pathom Secondary Educational Service Area Office 9, derived by stratified random sampling. The instrument used for data collection was a 5 rating-scale questionnaire with the content validity between 0.67 and 1.00 and reliability coefficient of .98. The statistics used for data analysis were percentages, means, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and multiple regression analysis.

The findings of the research were as follows:

1. Overall and in specific aspect, the competencies of school administrators under the Office of Nakhon Pathom Secondary Education Service Area 9 was at a high level. The aspects, ranking from the highest to the lowest average, were personnel development, analytic and synthetic thinking, vision, communication and motivation, teamwork, achievement orientation, self-development and good service.

2. Overall and specific aspect, the effectiveness of schools under the Office of Nakhon Pathom Secondary Education Service Area 9, was at a high. The aspects, ranking from the highest to the lowest average, were work satisfaction, life intention, learning achievement, and adaptability.

3. The school administrators' competencies affecting the effectiveness of schools under the Office of Nakhon Pathom Secondary Education Service Area 9 with statistical significance at .01. The variance of organizational effectiveness could be explained at the percentage of 53.20. The factors that could predict the effectiveness of schools were vision,

self-development, good service, personnel development, analytical thinking, and achievement orientation. The equation was $Y_{tot} = 1.919 + 0.128(X_8) + 0.359(X_3) - 0.186(X_2) + 0.299(X_7) - 0.167(X_5) + 0.121(X_1)$.

Keywords: administrator's competency, school effectiveness

บทนำ

การพัฒนาประเทศในปัจจุบันและอนาคต จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงสถานการณ์และความจริงของโลกปัจจุบันเพื่อให้ทันการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการศึกษานับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาคนและประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงเวลาที่จะให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการผลักดันและขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง ซึ่งรัฐบาลกำลังดำเนินงานอยู่ (ธงทอง จันทรางศุ, 2553: 1) และการพัฒนาประเทศไทยในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) อยู่ในห้วงเวลาของการปฏิรูปประเทศเพื่อแก้ปัญหาพื้นฐานหลายด้านที่สั่งสมมานานท่ามกลางสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็วและเชื่อมโยงกันใกล้ชิดมากขึ้น การแข่งขันด้านเศรษฐกิจจะเข้มข้นมากขึ้น สังคมโลกจะมีความเชื่อมโยงใกล้ชิดกันมากขึ้นเป็นสภาพไร้พรมแดน การพัฒนาเทคโนโลยีจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและจะกระทบชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างมาก ขณะที่ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้านและจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น ช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 นับเป็นจังหวะเวลาที่ท้าทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัว โดยจะเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้านเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมาก แต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน อาทิ คุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูงที่เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนา โครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยส่งผลให้ขาดแคลนแรงงาน และโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ท่ามกลางปัญหาท้าทายหลากหลายที่เป็นอุปสรรคสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศไทยในระยะยาวดังกล่าว ก็เป็นที่ตระหนักร่วมกันในทุกภาคส่วนว่าการพัฒนาประเทศไทยไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนในระยะยาวนั้น ประเทศต้องเร่งพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในทุกด้าน รวมถึงการพัฒนาคนในภาพรวมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ในทุกช่วงวัยสามารถบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงที่เป็นสภาพแวดล้อมการดำเนินชีวิตได้อย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทุนมนุษย์จากการยกระดับคุณภาพ การศึกษา การเรียนรู้ การพัฒนาทักษะ พร้อมทั้งต้องส่งเสริมบทบาทสถาบันทางสังคมในการกล่อมเกลาสรางคนดี มีวินัย มีค่านิยมที่ดีและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

ดังนั้น ทิศทางการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงมุ่งเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในการยกระดับประเทศไทยให้เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เพราะนอกจากจะใช้การศึกษาพัฒนาคนให้มีชีวิตที่ดีงาม มีความสมบูรณ์พร้อมในตัวเอง และมีคุณภาพชีวิตที่ดีแล้ว ยังต้องพัฒนา

ให้ผู้เรียนเป็นทรัพยากรมนุษย์เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 2) และ พ.ศ. 2553 (ฉบับที่ 3) ตามมาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความภูมิใจในความเป็นไทยมีความรู้อันเป็นสากลทั้งนี้เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นองค์กรหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการสร้างคนและคุณภาพคน ได้ใช้ความพยายามพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยนวัตกรรมการบริหารจัดการหลากหลาย โดยเฉพาะการบริหารองค์กรการศึกษาในบริบทสังคมโลกในรูปแบบของโลกไร้พรมแดน โลกาภิวัตน์ ความเป็นสากล ยุคข้อมูลข่าวสาร ซึ่งฐานการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความสำเร็จที่สำคัญที่สุดคือ สถานศึกษา การขับเคลื่อนการพัฒนาหรือยกระดับคุณภาพการศึกษาที่แท้จริงนั้นเรื่องสำคัญที่สุดในสถานศึกษาคือ ผู้บริหาร เพราะผู้บริหารเป็นผู้แปลงนโยบายสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงบทบาทความเป็นผู้นำที่มีสมรรถนะสูงคือ มีความรู้ ความสามารถหรือทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นของผู้บริหารในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จสูงกว่าเดิม (นุชนรา รัตนศิริระประภา, 2557: 509)

การนำหลักสมรรถนะมาใช้ในการบริหารทรัพยากรบุคคลนั้นเป็นการขยายขอบเขตของคุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่ง ซึ่งแต่เดิมเน้นเฉพาะความรู้ความสามารถ แต่พบว่าบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในระดับใกล้เคียงกัน แสดงผลงานในระดับที่แตกต่างกันมาก ดังนั้น การที่บุคคลจะแสดงผลงานที่ดีได้จึงน่าจะมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากความรู้ความสามารถที่บุคคลมี สิ่งที่น่าสนใจคือการสนใจคืออะไร ทำให้บุคคลแสดงผลงานแตกต่างกัน ซึ่งสรุปกันว่าเป็นคุณลักษณะเชิงลึกของบุคคลที่แสดงออกในรูปของพฤติกรรมในการทำงาน ดังนั้น ในการบริหารทรัพยากรบุคคลแบบอิงสมรรถนะจึงให้ความสำคัญกับคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมในการทำงานของบุคคลที่ทำให้เกิดผลงานที่โดดเด่น (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2537: 1) ตรงกับที่กล่าวว่าสมรรถนะมีบทบาทและความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรและองค์กรทุกประเภท กล่าวคือช่วยสนับสนุนวิสัยทัศน์ ภารกิจ และกลยุทธ์ขององค์กรได้ รวมทั้งสามารถใช้เป็นกรอบในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร และใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานด้านทรัพยากรมนุษย์ เช่น การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน การพัฒนาฝึกอบรม การเลื่อนระดับ ปรับตำแหน่งงาน การโยกย้ายตำแหน่งหน้าที่งาน การประเมินผล การปฏิบัติงาน และการบริหารผลตอบแทน (ณรงวิทย์ แสนทอง, 2547: 89)

การบริหารสถานศึกษา เป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดหมายที่วางไว้ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2544: 8) ซึ่งการบริหารการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษานั้น ปัจจัยสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ในสถานศึกษาคือ ระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ (ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ, 2555: 1) ในด้านความมีประสิทธิภาพของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย ปัจจัยหลายประการโดยการนำ

หลักการแนวคิดและทฤษฎีเป็นแนวทางการดำเนินงาน อาทิ เช่น ความพยายามทุ่มเทของบุคลากรทุกฝ่าย การมีเป้าหมายที่ชัดเจนและการปรับตัว การมีทรัพยากรที่เพียงพอและมีคุณค่า การมีวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารหลักสูตรการสอน ภาวะผู้นำของผู้บริหารและครู บรรยากาศองค์กรแห่งการเรียนรู้ การยอมรับนับถือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้เกี่ยวข้อง ความพึงพอใจในการทำงาน ความมุ่งมั่นในการทำงาน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร ครู บุคลากรและนักเรียนและการบริหารงาน เพื่อให้เกิดผลงานตามที่ต้องการนั้น ผู้บริหารต้องปฏิบัติตัวประดุจตัวจักรสำคัญในการประสานบทบาทของผู้ร่วมงาน เพื่อสะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานนั้นมีลักษณะการปฏิบัติอย่างไร มีประสิทธิผลเพียงใด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 เป็นหน่วยงานหลักที่มีพันธกิจในการพัฒนา ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและพัฒนาสู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล ทั้งนี้ ได้กำหนดกลยุทธ์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด ความสำเร็จ โครงการ กิจกรรม งบประมาณ บทบาท วิธีการ และ ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ คือ พัฒนาผู้เรียนทุกระดับประเภท ขยายโอกาสเข้าถึง บริการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึง ครอบคลุมผู้เรียนให้ได้รับโอกาสในการพัฒนาเต็มตามศักยภาพให้มี คุณภาพ พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา และพัฒนาระบบการบริหารจัดการ แต่ผลการดำเนินงาน ที่ผ่านมาพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นหลายประการ จากสภาพปัญหาดังกล่าวมีหลายสาเหตุที่ สืบเนื่องมาจากพฤติกรรมของผู้บริหารที่มีการปฏิบัติงานน้อยกว่าที่ควร ผู้บริหารขาดความรู้และทักษะ ส่งผล กระทบทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนต่ำลง ไม่สนใจครูผู้สอนและบุคลากรของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ผู้บริหารควรมี ความไวต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม การบริหารสถานศึกษาเพื่อส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพ ซึ่งความรู้ ความสามารถและทักษะหรือที่เรียกว่า สมรรถนะ ของบุคคลเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมี สมรรถนะในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะที่เอื้อต่อการจัดการศึกษา (ธีระ รุญเจริญ, 2545: 49) ผู้บริหาร สถานศึกษาเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญต่อทิศทางการดำเนินนโยบายทางการศึกษา ผู้บริหารที่มีความสามารถและ สมรรถนะสูง วิสัยทัศน์ที่กว้างไกล การดำเนินการทางการศึกษาไปในทิศทางที่มุ่งหวังย่อมประสบความสำเร็จ (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ, 2543: 21) และสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพครูสภา ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะทั้ง 10 ด้าน คือ หลักและกระบวนการบริหารสถานศึกษา นโยบายและวางแผน การศึกษา การบริหารด้านวิชาการ การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุและอาคารสถานที่ การบริหารบุคคล การบริหารกิจกรรมนักเรียน การบริหารการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ การประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารการประชาสัมพันธ์ และความสัมพันธ์ชุมชน คุณธรรมจริยธรรม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สมรรถนะดังกล่าวจำเป็นต้องมีเครื่องชี้วัดว่าเขาจะสามารถดำเนินการต่าง ๆ ของโรงเรียนได้ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด ผู้บริหารสถานศึกษาที่ชาญฉลาดจะต้องเป็นผู้ที่สามารถกำหนดพฤติกรรมของตนเองให้สอดคล้องกับสภาวะของสถานศึกษาที่เผชิญอยู่ ประสานความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกฝ่าย ในสถานศึกษาและบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุตามภาระหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สูงสุดบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (ชาติรี โปธิกุล, 2552: 4) ดังนั้นสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นส่วนสำคัญในการบริหารงานให้เกิดความสำเร็จและตรงตามเป้าหมาย

การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพนั้น จำเป็นต้องใช้หลักการบริหารจัดการเช่นเดียวกับการบริหารต่าง ๆ ที่ต้องมีการดำเนินให้เป็นระบบ โดยมีขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การประเมินผลเพื่อให้ได้ข้อมูลย้อนกลับอันจะสะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้เพียงใด และการดำเนินงานระยะต่อไปให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ซึ่งประสิทธิภาพของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานต่าง ๆ รูปแบบการเรียนการสอน แต่ที่สำคัญที่สุด คือ บุคลากร ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน และบุคลากรด้านอื่น ๆ ล้วนมีอิทธิพลที่สำคัญต่อคุณภาพของสถานศึกษาทั้งสิ้น (สุนิสา ประวิชัย, 2548: 5) จากที่กล่าวมาจะเห็นว่า การจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ ปัจจัยด้านสถานศึกษา ปัจจัยด้านครู ปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้บริหาร และปัจจัยพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร (กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ, 2536: 34) ซึ่งสอดคล้องกับอภิวรรณ แก้วเล็ก (2543: 5) ให้ความเห็นว่าการบริหารด้านภาวะผู้นำจะเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สุดที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ ก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อสถานศึกษา ส่วน Hoy & Miskel (1978: 297) กล่าวว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาหมายถึง การสร้างบรรยากาศสถานศึกษา การสร้างแรงจูงใจในการทำงานของครูหรือขวัญของสมาชิกในสถานศึกษา คุณภาพหลักสูตรและคุณภาพการจัดการเรียนการสอน และคุณภาพภาวะผู้นำของผู้บริหาร (ปิยะ ทรัพย์สมบูรณ์, 2545: 6)

ดังนั้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา เพื่อที่จะได้ทราบถึงสมรรถนะของผู้บริหารและนำข้อค้นพบไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหาร เพื่อให้มีสมรรถนะที่ดีในการบริหารการจัดการสถานศึกษาและเกิดประสิทธิภาพกับสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม
3. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม

สมมติฐานการวิจัย

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2558 จำนวน 29 โรงเรียน จำแนกตามที่ตั้งของอำเภอจำนวน 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอกำแพงแสน อำเภอดอนตูม อำเภอนครชัยศรี อำเภอบางเลน อำเภอสสามพราน และอำเภอฟุทธมณฑล ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 81 คน และครูจำนวน 1,682 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 1,763 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 313 คน ซึ่งได้จากการเปิดตาราง Krejcie & Morgan (1970: 608) แบ่งออกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 16 คน ใช้วิธีแบบเลือกเจาะจง (purposive sampling) และครูจำนวน 297 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ดังรายละเอียดตาราง 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม

อำเภอ	จำนวน โรงเรียน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ผู้บริหาร	ครู	รวม	ผู้บริหาร	ครู	รวม
เมือง	8	32	714	746	6	126	132
กำแพงแสน	3	9	198	207	2	35	37
ดอนตูม	2	3	94	97	1	17	18
นครชัยศรี	6	9	117	126	2	21	23
บางเลน	4	5	81	86	1	14	15
สามพราน	4	14	284	298	2	50	52
พุทธมณฑล	2	9	194	203	2	34	36
รวม	29	81	1,682	1,763	16	297	313

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูล จำนวน 313 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงานมีลักษณะเป็นแบบตัวเลือก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale questionnaire) 5 ระดับ ของ Likert

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของ Likert

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร หรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 5 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร หรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร หรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร หรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 1 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร หรือประสิทธิผลของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 1 คะแนน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรม หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของผู้บริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อมากำหนดเป็นโครงสร้างเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3. สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมเนื้อหาเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อให้ข้อเสนอแนะนำมาปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านคุณธรรมจริยธรรม เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) เพื่อ

ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อความสมบูรณ์และถูกต้องของเนื้อหาโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้ง ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนในสถานศึกษาของรัฐที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โรงเรียนอ้อมน้อยโสภณชนูปถัมภ์ โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์กาญจนบุรี จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (1963: 161) โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

7. ปรับปรุงข้อกระทงคำถามในด้านการใช้ภาษา ให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง โดยผ่านการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดทำแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม เพื่อออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่างช่วยอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลและติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนจากสถานศึกษาต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 313 ฉบับ จากทั้งหมด 313 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับการกลับคืนมาเพื่อนำมาลงรหัสข้อมูล แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติมีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามรายละเอียดเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงาน ใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. การวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารและประสิทธิผลของสถานศึกษา ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 2 และ ตอนที่ 3 ได้นำค่าเฉลี่ยของน้ำหนักที่ได้มาเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด และคณะ, 2552: 121) ไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร หรือประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร หรือประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร หรือประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร หรือประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง สมรรถนะของผู้บริหาร หรือประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะกับประสิทธิผลของสถานศึกษาใช้การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson's product moment correlation coefficient) สำหรับการพิจารณาความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ การแปลความหมายค่าสหสัมพันธ์สหสัมพันธ์ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543: 144) ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.80 ขึ้นไป	อยู่ในระดับสูง
ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.60-0.79	อยู่ในระดับค่อนข้างสูง
ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.40-0.59	อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.20-0.39	อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง 0.20	อยู่ในระดับต่ำ

4. การวิเคราะห์สมรรถนะที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณตามลำดับขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา

(n = 313)

สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ค่าระดับ
1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_1)	3.90	0.64	มาก
2. การทำงานเป็นทีม (X_2)	3.90	0.72	มาก
3. การพัฒนาตนเอง (X_3)	3.86	0.62	มาก
4. การบริการที่ดี (X_4)	3.79	0.73	มาก
5. การคิดวิเคราะห์ (X_5)	3.93	0.75	มาก
6. การสื่อสารและการจูงใจ (X_6)	3.91	0.71	มาก
7. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_7)	3.94	0.59	มาก
8. การมีวิสัยทัศน์ (X_8)	3.93	0.64	มาก
รวม (X_{tot})	3.89	0.58	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.58) และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.59) รองลงมาคือ ด้านการคิดวิเคราะห์ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.75) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.64) ด้านการสื่อสารและการจูงใจ ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.71) ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.72) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.64) ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 3.86$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ และด้านการบริการที่ดีมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.75)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา

(n = 313)

ประสิทธิผลของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ค่าระดับ
1. ความสามารถในการปรับตัว (Y_1)	3.92	0.50	มาก
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Y_2)	4.04	0.56	มาก
3. ความพึงพอใจในการทำงาน (Y_3)	4.21	0.86	มาก
4. ความมุ่งมั่นในชีวิต (Y_4)	4.18	0.51	มาก
รวม (Y_{tot})	4.08	0.41	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.41) และเมื่อแยกพิจารณาในรายด้าน พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านความพึงพอใจในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.21$, S.D. = 0.49) รองลงมาคือ ด้านความมุ่งมั่นในชีวิต ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.51) ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.56) ตามลำดับ ส่วนด้านความสามารถในการปรับตัว มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.50)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา

	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_{tot}
X_1	.545**	.565**	.431**	.193**	.549**
X_2	.344**	.405**	.413**	.188**	.426**
X_3	.527**	.643**	.523**	.237**	.611**
X_4	.604**	.502**	.572**	.222**	.597**
X_5	.544**	.459**	.470**	.089	.491**
X_6	.374**	.436**	.377**	-.444	.362**
X_7	.505**	.419**	.654**	.359**	.605**
X_8	.555**	.519**	.619**	.353**	.642**
X_{tot}	.575**	.567**	.581**	.222**	.612**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน ($r = .612^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา (X_{tot}) กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y) แต่ละด้านพบว่า ภาพรวมของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านความพึงพอใจในการทำงาน (Y_3) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ($r = .581^{**}$) และภาพรวมของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา ด้านความมุ่งมั่นในชีวิต (Y_4) มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ($r = .222^{**}$) ส่วนประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y_{tot}) กับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา (X) แต่ละด้านพบว่า ภาพรวมของประสิทธิผลของสถานศึกษากับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_8) มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ($r = .642^{**}$) และภาพรวมของประสิทธิผลของสถานศึกษาสัมพันธ์กับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสื่อสารและการจูงใจ (X_6) มีความสัมพันธ์กันน้อยที่สุด ($r = .362^{**}$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์สมรรถนะของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา

ตัวแปรตามลำดับที่เข้าสมการ	B	S.E.	Beta	t	Sig.
การมีวิสัยทัศน์	.128	.061	.200	2.106	.036**
การพัฒนาตนเอง	.359	.046	.537	7.780	.000**
การบริการที่ดี	-.186	.037	-.325	-5.063	.000**
การพัฒนาศักยภาพบุคลากร	.299	.060	.429	4.989	.000**
การวิเคราะห์และสังเคราะห์	-.167	.042	-.304	-3.993	.000**
การมุ่งผลสัมฤทธิ์	.121	.049	.189	2.482	.014**
R = .729		R ² = .532			
Adjusted R Square		= .523			
SE _{est} = .285					
F = 57.935**					

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า ในภาพรวมสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม มีค่าสัมประสิทธิ์

สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .729 และค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .532 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลองค์การได้ร้อยละ 53.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีตัวแปรที่สามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาเรียงตามลำดับดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ (X_8) 2) การพัฒนาตนเอง (X_3) 3) การบริการที่ดี (X_2) 4) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_7) 5) การคิดวิเคราะห์ (X_5) และ 6) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_1) โดยสามารถเขียนสมการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาได้ ดังนี้

$$Y_{\text{tot}} = 1.919 + 0.128(X_8) + 0.359(X_3) - 0.186(X_2) + 0.299(X_7) - 0.167(X_5) + 0.121(X_1)$$

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม มีประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 8 ด้าน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม มีความสามารถในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ การบริหารจัดการศึกษา และความรับผิดชอบต่ออย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นผลจากการที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้กำหนดให้ผู้บริหารทางการศึกษาต้องมีสมรรถนะหลัก 4 ด้าน คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม และมีสมรรถนะประจำสายงาน 4 ด้าน คือ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การสื่อสารและการจูงใจ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การมีวิสัยทัศน์ จึงทำให้ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมพงษ์ พรงาม (2555) ศึกษาเรื่อง สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม การสื่อสารและการจูงใจ การมีวิสัยทัศน์ การคิดวิเคราะห์ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ตามลำดับ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพินิจ แสนวัง (2555) ศึกษาเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเอง การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การมีวิสัยทัศน์ การสื่อสารและการจูงใจ การบริการที่ดี และการวิเคราะห์และสังเคราะห์ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพัศनिया โกยสกุล (2556) ศึกษาเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณภาพสังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การสื่อสารและ

การจูงใจ การพัฒนาตนเอง การมีวิสัยทัศน์ การบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ตามลำดับ รวมทั้งผลงานวิจัยของวานิช บุญครอบ (2556) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะผู้บริหารโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า 1) สมรรถนะของผู้บริหารอยู่ในระดับมากในทุกด้านสำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ รองลงมาคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ และด้านการทำงานเป็นทีม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสื่อสารและการจูงใจ ตามลำดับ 2) ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนอยู่ในระดับมากในทุกด้าน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน รองลงมาคือ ด้านความพอใจในการทำงานของครู และ ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีเจตคติทางบวก ตามลำดับ

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวม และรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าในปัจจุบันเป็นช่วงปฏิรูป การศึกษาที่สร้างความเปลี่ยนแปลงแก่ระบบการจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ เช่น การให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพการศึกษา การประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชาติ เป็นต้น ทำให้สถานศึกษาเกิดความตระหนักและกระตือรือร้น ในการพัฒนาสถานศึกษา มีการปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีประสิทธิผลอย่าง ต่อเนื่อง จึงทำให้ประสิทธิผลของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของพรสุณี หงส์ลอย (2550) ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทยประสิทธิผลของ สถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทยของ สถานศึกษาในจังหวัดนครปฐม ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา ในจังหวัดนครปฐม ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อยดังนี้ ด้านความมุ่งมั่นในชีวิต ด้านความสามารถในการปรับตัว ด้านความพึงพอใจในงาน และด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) การบริหารงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทยส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในจังหวัดนครปฐม และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสมภาร สุรโรคา (2553) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก 2) ประสิทธิผลการบริหารการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความพึงพอใจในงาน ความมุ่งมั่นในชีวิต และความสามารถในการปรับตัว 3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล ในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับผลงานวิจัยของ ประไพ อุตมผล (2554) ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านอัตราการออกกลางคันของนักเรียน ด้านการขาดงาน ด้านคุณภาพโดยทั่วไป ด้านความพึงพอใจในงาน และด้านผลสัมฤทธิ์ 3) การปฏิบัติงานของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลงานวิจัยของสมุณทิรา นิยะมะ (2554) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ด้านแรงจูงใจของผู้บริหารสถานศึกษา หากครูหรืออาจารย์เกิดพฤติกรรมเป็นสมาชิกที่ดีต่อองค์กรแล้วย่อมส่งผลให้เกิดพฤติกรรมในทางบวกที่พึงประสงค์ในการปฏิบัติงานในหน้าที่เป็นอย่างดี ในทางตรงกันข้ามหากองค์กรไม่มีสิ่งจูงใจในการปฏิบัติงาน ผลการปฏิบัติงานขององค์กรจะตกต่ำเกิดความเบื่อหน่ายและบุคลากรปฏิบัติงานอย่างขาดประสิทธิภาพ

3. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.19-0.64 ในภาพรวมสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .729 และค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .532 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลองค์กรได้ร้อยละ 53.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีตัวแปรที่สามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาเรียงตามลำดับดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การพัฒนาตนเอง 3) การบริการที่ดี 4) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 5) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ และ 6) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ ผู้วิจัยมีประเด็นที่จะอภิปรายเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ว่าควรพัฒนาในเรื่องการศึกษาต่อสาขาการบริหารศึกษาในระดับสูง การอบรมหลักสูตรการบริหารงานต่าง ๆ การศึกษาดูงานโรงเรียนต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ การศึกษากฎหมาย ระเบียบ วิธีปฏิบัติราชการที่เกี่ยวข้อง การวางแผนการทำงาน การนิเทศติดตามและประเมิน การปฏิบัติ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง การกล้าตัดสินใจ การสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์พรรณ สุริโย (2552) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาท้องถิ่นที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนเทศบาล พบว่า พนักงานครูและ

บุคลากรทางการศึกษาท้องถิ่นมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยด้านผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนเทศบาลมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือปัจจัยด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการตัดสินใจด้านวิสัยทัศน์ และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านการติดต่อสื่อสาร และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพิศิษฐ์ แสงสุพิน (2553) ศึกษาเรื่อง สมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3 มีสมรรถนะโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเช่นกัน เรียงตามลำดับดังนี้ 1) สมรรถนะด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ 2) การทำงานเป็นทีม 3) การบริการที่ดี และ 4) การพัฒนาตนเอง และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของไพรินทร์ สุขโข (2554: 99) ศึกษาเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัดองค์การการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยคือ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการตัดสินใจทางสังคม และความรู้ตามลำดับ และประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดองค์การการศึกษาท้องถิ่นที่ 5 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือ อัตราการลาออกจากการเรียนกลางคัน คุณภาพทั่วไป การขาดงาน ความพึงพอใจในการทำงาน และผลสัมฤทธิ์ ตามลำดับ บรรลุ ชินน้ำพอง (2555) ศึกษาเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น มีสมรรถนะโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยพบว่าด้านที่มีค่ามากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ด้านพัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ และด้านการมีวิสัยทัศน์ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการสื่อสารและการจูงใจ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของปีพมา โสภิตชาติ (2558) ศึกษาเรื่อง ทักษะผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยเลขคณิตจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ อัตราการลาออกจากการเรียนกลางคัน คุณภาพโดยทั่วไป การขาดงาน ความพึงพอใจในการทำงาน และผลสัมฤทธิ์ ตามลำดับ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของลลิตา พลพงษ์ (2559: 103-104) พบว่า โมเดลทุกระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประกอบด้วย 1) ความพร้อมของผู้เรียน พฤติกรรมการเรียน บรรยากาศในห้องเรียนตามการรับรู้ของนักเรียน ความเอาใจใส่ของผู้ปกครอง การสร้างแรงจูงใจในการเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และทรัพยากรการบริหาร ส่งผลทางบวกต่อคุณภาพผู้เรียน 2) การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและ ประเมินผล และภาวะผู้นำส่งผลทางบวกต่อความพึงพอใจในงานของครู และ 3) ภาวะผู้นำ ทรัพยากรการบริหาร และบรรยากาศองค์กรส่งผลทางบวกต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม ในด้านต่อไปนี้ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง และการมุ่งผลสัมฤทธิ์

1.2 ควรส่งเสริมให้สถานศึกษาหาแนวทางพัฒนาการเรียนการสอนในการปรับตัวของนักเรียนให้สูงขึ้น เพื่อให้การบริหารและวางแผนการศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อยสอดคล้องกับกลยุทธ์ จุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาควรดำเนินการส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารให้บรรลุเป้าหมายตามความเหมาะสมของแต่ละบริบทของสถานศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารในรูปแบบวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการบริหารเชิงประจักษ์

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ต่อไป

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา ระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ว่ามีผลแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

สรุป

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 8 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการสื่อสาร และการจูงใจ ด้านการทำงานเป็นทีม ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการบริการที่ดี ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความมุ่งมั่นในชีวิต ด้านความพึงพอใจในการทำงาน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านความสามารถในการปรับตัว ตามลำดับ

3. สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับ

ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 จังหวัดนครปฐม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.19-0.64

ในภาพรวมสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 จังหวัดนครปฐม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .729 และค่าสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .532 โดยสามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลองค์การได้ร้อยละ 53.20 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีตัวแปรที่สามารถทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษาเรียงตามลำดับดังนี้ 1) การมีวิสัยทัศน์ 2) การพัฒนาตนเอง 3) การบริการที่ดี 4) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 5) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ และ 6) การมุ่งผลสัมฤทธิ์

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. (2536). **ปัจจัยเกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียน** วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชาติรี โพธิกุล. (2552). **สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุพรรณบุรี เขต 2 ตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา**. รายงานการค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณรงค์วิทย์ แสหนอง. (2547). **มารู้จัก COMPETENCY กันเถอะ**. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). **การบริหารเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ธงทอง จันทรางศุ. (2553). **บทบาทและผลกระทบของหุ้นส่วนการศึกษาระหว่างภาครัฐกับเอกชน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว
- นุชนรา รัตน์ศิริระประภา. (2557, กันยายน-ธันวาคม). **สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. **วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, ฉบับมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ**, 7 (3), 507-509.
- บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2552). **พื้นฐานการวิจัยศึกษา**. กทม: ประสานการพิมพ์.
- บรรลุ ชินน้ำพอง. (2555). **สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น**. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปัทมา โสภิตชาติ. (2558). **ทักษะผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- ประไพ อุดมผล. (2554). การปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปิยะ ทรัพย์สมบูรณ์. (2545). ความสัมพันธ์ระหว่างบรรยากาศองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2544). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- พรสุณี หงส์ลอย. (2550). การบริหารงานตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ: เจริญผล.
- พัศनिया โกยสกุล. (2556). สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานโรงเรียนคุณภาพสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิมพ์พรรณ สุริโย. (2552). ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเทศบาลกลุ่มศึกษาท้องถิ่นที่ 9 การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- พินิจ แสนวัง. (2555). สมรรถนะของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิศิษฐ์ แสงสุพิน. (2553). สมรรถนะหลักทางการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไพรินทร์ สุขโข. (2554). สมรรถนะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ยุกตนันท์ หวานฉ่ำ. (2555). การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ลลิตา พลพงษ์. (2559, มกราคม-มิถุนายน). ปัจจัยพระระดับที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา, 11 (1), 103-104.

- วานิช บุญครอบ. (2556). **ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- สมพงษ์ พรงาม. (2555). **สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในการทำงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- สมมาตร สุโรคา. (2553). **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และคณะ. (2543). **สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหาร**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2537). **คู่มือสมรรถนะหลักในราชการ**. กรุงเทพฯ: พี.เอ.ลีฟวิ่ง.
- สุนิสา ประวิชัย. (2548, มกราคม 17). ภาพสะท้อนครูไทยในสายตาศิษย์. **มติชนรายวัน**, 5.
- สุนงจิรา นิยะมะ. (2554). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาชลบุรี**. ปรินญา นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อภิวรรณ แก้วเล็ก. (2543). **ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Cronbach, L. J. (1963). **Educational psychology**. New York: Harcourt Brace and World.
- Hoy, W. K. & Miskel. C. G. (1978). **Education administration: Theory research and practice**. New York: Randome, 297.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30 (3), 607-610.